

Liikuvus Euroopas

Sotsiaalkindlustusõigused **Belgias**

Euroopa Komisjon

Liikuvus Euroopas

(Euroopa Liidus, Euroopa Majanduspiirkonnas ja Šveitsis)

Sotsiaalkindlustusõigused Belgias

Seisuga 7. aprill 2006

Euroopa Komisjon

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraat

Üksus E.3

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas trükises sisalduva teabe kasutamise eest.

Märkus:

Käesolev brošüür põhineb Belgia poolt 7. aprillil 2006 esitatud andmetel. Seetõttu tuleb veenduda, et liikmesriigi õigusakte ei ole hiljem muudetud ning et esitatud teave on tänaseni kehtiv. Selleks pöörduge pädevate ametkondade ja asutuste poole, kelle kontaktandmed on esitatud punktis 3 „Asutuste kontaktandmed ja kasulikud veebilehed.

**Europe Direct on teenus,
mis aitab leida vastused
Euroopa Liiduga seotud küsimustele**

Tasuta infotelefon: (*)

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Mõned mobiilsideoperaatorid ei võimalda helistamist 00 800 numbritele või võtavad neile helistamise eest kõnetasu.

Euroopa Liidu kohta leiab palju muud teavet Internetist Euroopa serveri veebilehtedelt (<http://europa.eu>).

© Euroopa ühendused, 2009

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Bibliograafilised andmed on esitatud väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2009

ISBN 92-79-02397-7

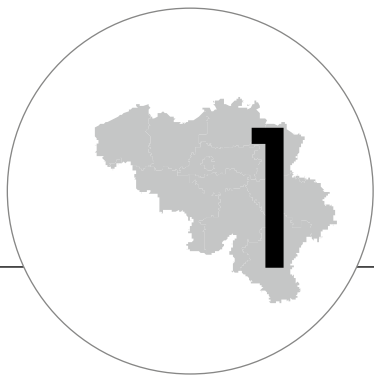
Sisukord*

I peatükk. Palgatöötajad	5
1. Üldteave.....	5
1.1. Mida on vaja teha sotsiaalkindlustusega liitumiseks?	5
1.2. Sotsiaalkindlustuse osamaksed	5
1.3. Kaebused	5
2. Sotsiaalkindlustuse liigid.....	7
2.1. Hüvitised haiguse ning raseduse ja sünnituse korral	7
2.1.1. Mitterahaline ravikindlustushüvitis.....	7
2.1.2. Rahaline haigushüvitis.....	8
2.1.3. Sünnitushüvitis.....	8
2.2. Tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised	8
2.2.1. Tööõnnetused.....	8
2.2.2. Kutsehaigused.....	9
2.3. Matusetoetused	10
2.4. Invaliidsushüvitised	10
2.5. Vanadus- ja toitjakaotushüvitised	10
2.5.1. Vanaduspension.....	10
2.5.2. Toitjakaotuspension.....	11
2.6. Töötushüvitised	12
2.7. Eelpensionihüvitised	13
2.8. Perehüvitised	13
2.9. Mitteosamakselised rahalised erihüvitised	14
2.9.1. Tagatud sissetulek eakatele.....	14
2.9.2. Sissetulekute asendustoetus.....	15

* Üldjoontes koosneb Belgia sotsiaalkindlustussüsteem kahest skeemist: palgatöötajate skeem ja füüsilisest isikust ettevõtjate (vabakutseliste) skeem. Nende kahe skeemi vaheliste erinevuste tõttu tuleb neid käsitleda eraldi. I peatükis käsitletakse palgatöötajate sotsiaalkindlustusskeemi. Kui te aga ei ole palgatöötaja, vaadake II peatükki.

II peatükk — Füüsilisest isikust ettevõtjad	17
1. Üldteave.....	17
2. Sotsiaalkindlustuse liigid.....	19
2.1. Hüvitised haiguse ning raseduse ja sünnituse korral	19
2.2. Tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised	19
2.3. Matuse-toetused	19
2.4. Invaliidsushüvitised	20
2.5. Vanadus- ja toitjakaotushüvitised	20
2.6. Töötushüvitised	20
2.7. Eelpensionhüvitised	20
2.8. Perehüvitised	20
2.9. Muud toetused	21
2.9.1. Lahutatud abikaasa pension.....	21
2.9.2. Sotsiaalkindlustus pankroti korral.....	21
2.9.3. Tagatud sissetulek eakatele.....	21
2.9.4. Sissetulekute asendustoetus.....	21
3. Asutuste kontaktandmed ja kasulikud veebilehed.....	23

I peatükk. Palgatöötajad

Üldteave

Belgia palgatöötajate sotsiaalkindlustusskeem hõlmab järgmisi hüvitise liike:

- haigus- ja sünnitushüvitis (vt punkt 2.1);
- hüvitis tööõnnetuse ja kutsehaiguse korral (vt punkt 2.2);
- matusetootetus (vt punkt 2.3);
- töövõimetuspension (vt punkt 2.4);
- vanadus- ja toitjakaotuspension (vt punkt 2.5);
- töötushüvitis (vt punkt 2.6);
- peretoetused (vt punkt 2.8).

1.1. Mida on vaja teha sotsiaalkindlustusega liitumiseks?

Kohe kui alustate palgatöötajana töötamist Belgias, peab teie tööandja täitma vajalikud formaalsused teie liitumiseks sotsiaalkindlustusskeemiga. Te ise ei pea selleks kusagile minema.

Ainus erand sellest reeglist on tervishoiuteenuste ja -hüvitistega seotud kindlustus. Selleks et olla nimetatud kindlustusriskide vastu kaitstud, peate te omal valikul liituma mõne kindlustusseltsiga (*ziekenfonds*) või registreerima end ravi- ja töövõimetuskindlustuse abikassa (*Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité (CAAMI)*, *Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering*) kohalikus büroos. Belgias on olemas neutraalsed, vabad, kristlikud, sotsialistlikud ja liberaalsed kindlustusseltsid.

Kindlustusandjat võite vahetada iga kvartali esimesel päeval. Uus kindlustusandja, kellega te liituda soovite, võib sellele siiski vastu olla, juhul kui te liitusite kindlustusega vähem kui 12 kuud tagasi. Teie uus kindlustusandja tagab vajaliku teabe antud küsimuses.

Juhul kui te olite eelnevalt kaetud mõne teise Euroopa Liidu liikmesriigi ravikindlustusskeemiga, peate te Belgia

haigekassale (kindlustusseltsile või ravi- ja töövõimetuskindlustuse abikassale) esitama vormid E104 ja E105, mida peate taotlema selle liikmesriigi ravikindlustusastuselt, kust te lahkusite. Täiendavat teavet leiate peatükist: „Ühenduse sotsiaalkindlustusalased õigusaktid. Teie õigused liikumisel Euroopa Liidu piires”.

Käesolevas brošüüris nimetatakse kindlustusseltse ja abikassa kohalikke büroosid edaspidi haigekassadeks.

1.2. Sotsiaalkindlustuse osamaksed

Te peate maksma sotsiaalkindlustusmaksleid teatava kindlaksmääratud protsendi ulatuses oma töötasust. Tööandja peab selle osa teie töötasust kinni ning kannab selle riiklikule sotsiaalkindlustusametile (*Office national de sécurité sociale (ONSS)*, *Rijksdienst voor sociale zekerheid, RSZ*). Ainus osamakse, mida te peate ise maksma on see, mida kindlustusselts võib nõuda teatavate vabatahtlike täiendavate kindlustushüvitiste eest. Ravi- ja töövõimetuskindlustuse abikassa liikmena täiendavaid osamaksleid teha ei tule, kuna see kassa tegeleb üksnes kohustusliku kindlustusega.

1.3. Kaebused

Sotsiaalkindlustusastutuse otsusega mittenõustumise korral võite te esitada kaebuse ühe kuu jooksul alates otsuse teatamise kuupäevast.

Kui te elate Belgias, peate te saatma kaebuse tähtitud kirja teel elukohajärgse ringkonna töökohtu kantseleile (*griffie van de arbeidsrechtbank*) või viima selle isiklikult kohale.

Kui te elate välismaal, saadate te kaebuse selle ringkonna töökohtule, kus teil oli Belgias viimane alaline või ajutine elukoht või selle ringkonna töökohtule, kus te viimati Belgias töötasite, juhul kui teil ei ole Belgias kunagi olnud alalist ega ajutist elukohta.

Sotsiaalkindlustuse liigid

2.1. Hüvitised haiguse ning raseduse ja sünnituse korral

Praegu on tervisekindlustusega hõlmatud kõik isikud, kes viibivad seaduslikult Belgia territooriumil, see tähendab töötajad, töötud, pensionisaajad, füüsilisest isikust ettevõtjad, avaliku sektori töötajad, töövõimetud isikud, puudega inimesed, koduabilised, õpilased, füüsiliste isikute registrisse kantud isikud ning nende ülalpeetavad. Füüsilisest isikust ettevõtjad ei ole kaetud siiski samal määral ning nende kohta saab täpsemat teavet II peatükist.

Sünnitushüvitist saavad töötavad, töötud ja töövõimetud naised.

Teatavatel tingimustel võite haigus- ja sünnitushüvitist saada ka siis, kui teie alaline või ajutine elukoht on mõnes teises liikmesriigis. Täiendavat teavet leiate peatükist: „Ühenduse sotsiaalkindlustusalased õigusaktid. Teie õigused liikumisel Euroopa Liidu piires“.

2.1.1. Mitterahaline ravikindlustushüvitis

Tervishoiuteenuse saamiseks:

- peate te olema liitunud haigekassaga;
- teie osamaksud ei või olla väiksemad teatavast miinimumsummast;
- juhul kui te olete pärit mõnest muust liikmesriigist või riigist, kellega Belgia on sõlminud kindlustusstaažide liitmist käsitleva sotsiaalkindlustuskokkuleppe, peate te olema selle riigi ravikindlustusskeemis olnud kindlustatud kuus kuud enne Belgia haigekassaga liitumist.

Ennetavat ja tavaravi hõlmavaid hüvitisi makstakse vastavalt õigusaktidega kindlaks määratud tariifidele.

→ Üldine arstiabi ja hambaravi

Üldjuhul võite te pöörduda otse enda valitud tervishoiuteenuse osutaja poole, kellele te maksate teenustasu. Hüvitamine toimub seejärel üld- või hambaarsti poolt teile esitatud ravilehe alusel.

Üldjuhul hüvitab haigekassa üld- ja eriarstide visiidi- ja konsultatsioonitasust 60–70%.

Kui te pöördute tervishoiuteenuse osutaja (üldarsti või hambaarsti) poole, kes ei ole kohustatud järgima õigusaktidega ettenähtud tariife (kellel ei ole lepingut kindlustus-teenustasuga), kannate te ise ettenähtud tariifile lisanduvat teenustasu. Vastava taotluse korral saate haigekassast teavet ettenähtud tariifidega töötavate tervishoiuteenuse osutajate kohta.

→ Farmaatsiatooted

Arstiretsepti alusel saadud farmaatsiatoodete eest tuleb maksta teatav summa retsepti kohta, mille suurus sõltub retseptiravimi kasulikkusest sotsiaalsest ja ravi seisukohast lähtuvalt. See osa ravimite hinnast, mille hüvitab haigekassa, varieerub vastavalt ravimikategooriale (A, B, C, Cs, Cx või ektemporaalne ravim). Üldjuhul maksate retseptiravimi väljastanud apteekrile üksnes selle osa hinnast, mida haigekassa ei hüvita, tingimusel muidugi, et teil on olemas arstiresept.

→ Haiglaravi

Kui te vajate haiglaravi, peate esmalt pöörduma oma haigekassa poole, kes selgitab teile haiglaravi saamise võimalusi. Esmaabi korral haigekassa poole pöörduda ei tule.

Haiglaravile minnes peate maksma teatava summa. Seejärel nõutakse teilt iga haiglas oldud päeva eest kindla suurusega summat. Samuti peate te maksma kindlasummalist päevaraha haiglas oleku ajal kasutatud ravimite eest.

→ Kinesioteraapia ja õendusabi

Hüvitatakse ainult arsti määratud kinesioteraapia. Üldjuhul hüvitab haigekassa kinesioteraapia eest makstud teenustasu kuni 60% ulatuses.

Haigekassa hüvitab õendusabi teenustasust 75%.

→ Hüvitiste suurendamine

Teatavate kindlustatud isikute ja nende ülalpeetavate puhul võib haigekassa maksta sõltuvalt nende rahalisest olukorrast suuremat hüvitist. Kõnealused isikud on pensionärid, lesed, orvud, töövõimetud isikud, töövõimetuspensioni saavad puudega isikud, sotsiaalabi saavad isikud jne.

2.1.2. Rahaline haigushüvitis

Juhul kui te ei saa haiguse tõttu töötada, peate esitama oma raviarsti väljastatud arstitõendi haigekassa arst-konsultandile. Tõend tuleb esitada kahe päeva jooksul pärast töövõimetuse algust. kui te esitate tõendi hiljem, on teil õigus saada hüvitist alles alates tõendi esitamise päevast.

Haigekassa arst-konsultant määratleb teie haiguse kestuse. Ta võib igal ajal kutsuda teid arstlikule läbivaatusele.

Esimesel tööaastal on teil õigus saada hüvitist, mille suurus on 60% (või 55% vastavalt olukorrale) kaotatud töötasust. Hüvitise suurus ei või siiski ületada kindlaksmääratud ülemmäära.

Juhul kui te olete aasta pärast jätkuvalt töövõimetu, on teil võimalus saada töövõimetuspensioni (vt punkt 4).

➔ Hüvitiste saamise tingimused

Selleks et teil oleks õigus saada haigushüvitist, peate te:

- olema liitunud haigekassaga;
- hüvitisõiguse saamise kuupäevale eelnenud kuue kuu jooksul olema töötanud 120 päeva. Teatavad perioodid, mil te ei töötanud (haiguse tõttu, palgaline puhkus jne) võrdsustatakse tööstaažiga. Arvesse võtta mõnes muus liikmesriigis töötatud aega;
- olema tunnistanud töövõimetuks.

2.1.3. Sünnitushüvitis

Rasedad võivad saada rasedus- ja sünnituspuhkust 15 nädalat. Mitmikute sünni puhul pikeneb see tähtaeg 17 nädalale.

Taotletud raseduspuhkusele võib asjaomane isik minna kõige varem kuus nädalat enne eeldatavat sünnituskuupäeva, mitmikute puhul kaheksa nädalat enne eeldatavat sünnituskuupäeva. Kuuest (või kaheksast) nädalast võib võtta viis (või seitse) nädalat omal valikul kas enne või pärast sünnitust. Alates seitsmendast sünnituseelsest päevast peab tulevane ema lõpetama töötamise või teavitama tööbürood. Asjaomane isik peab esitama haigekassale arstitõendi, mis tõendab, et ta peaks sünnitama raseduspuhkuseks nõutava perioodi lõpus.

Sünnituspuhkust määratakse üheksaks nädalaks pärast sünnitust.

Sünnitushüvitist arvestatakse järgmiselt:

- palgatöötajate puhul esimese 30 puhkusepäeva kohta 82% töötasust, mille puhul ülemmäära ei ole ning alates 31. päevast või puhkuse pikendamise korral 75% töötasust (kehtestatud ülemmääraga);
- töötute puhul on sünnitushüvitis esimese 30 päeva eest 60% rasedus- ja sünnituspuhkusele eelnenud viimasest töötutoetusest, ning 19,5% töötusperioodi

alguse töötutoetusest; alates 31. päevast on sünnitushüvitis 60% rasedus- ja sünnituspuhkusele eelnenud viimasest töötutoetusest ning 15% töötusperioodi alguse töötutoetusest;

- töövõimetutel isikutel on esimese 30 päeva jooksul õigus saada 79,5% töötasust, mille ülemmäär on 87,10 eurot, ning alates 31. päevast on õigus saada 75% palgast, mille ülemmäär on 82,17 eurot.

➔ Hüvitise saamise tingimused

Sünnitushüvitise saamise tingimused on samased haigushüvitise suhtes kohaldavate tingimustega (vt eespool).

2.2. Tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised

2.2.1. Tööõnnetused

Tööõnnetuseks nimetatakse igasugust õnnetust, mis leiab aset töölepingu täitmise ajal ning töölepingust tulenevaid ülesandeid täites, ning mis põhjustab tervisekahjustuse.

Kõik palgatöötajad, sealhulgas praktikandid ja koduabitsed, on kaitstud tööõnnetuste vastu ning õnnetuste vastu, mis leiavad aset tööle minnes või töölt tulles. Teie tööandja peab selliseks kindlustuseks sõlmima lepingu heakskiidetud kindlustusseltsiga või heakskiidetud kindlustuse ühiskassaga.

Tööõnnetusest peab tööandja teatama kaheksa päeva jooksul kindlustusandjale või teatavatel juhtudel tööhutusinspektorile. Teatada tuleb erivormi kasutades või elektroonilisel teel. Juhul kui tööandja seda ei tee, võib seda teha töötaja või tema pereliige. Võimaluse korral tuleb deklaratsioonile lisada arstitõend.

Tööõnnetuse korral on õigus saada järgmiseid hüvitisi:

- töövõimetushüvitist (ajutise ja/või püsiva, osalise ja/või täieliku töövõimetuse korral), ning vajaduse korral võib saada teise isiku abi;
- ravikulude ja muude seonduvate kulude katmine;
- sõidukulude katmine;
- erihüvitised surma korral.

Nimetatud hüvitisi võidakse teile maksta mõnes muus Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis või Šveitsis. Täiendavat teavet leiate peatükist: „Ühenduse sotsiaalkindlustusalased õigusaktid. Teie õigused liikumisel Euroopa Liidu piires“.

➔ Hüvitis töövõimetuse korral

Ajutise täieliku töövõimetuse ajal saab kannatanu 90% keskmisest päevapalgast. Ajutise osalise töövõimetuse

korral makstakse samuti hüvitist. Kui kannatanu asub tööle osalise tööajaga, saab ta hüvitist, mille suurus on enne õnnetust saadud töötasu ja uuesti tööle asudes saadava töötasu vahe.

Teatava aja möödudes võib isik uuesti tööle asuda või tuleb tema töövõimetus püsivaks tunnistada. Püsiva töövõimetus määramise, põhipalk ja püsiva töövõimetus alguskuupäev kinnitatakse kindlustusandja ja kannatanu vahelise lepinguga ning selle kiidab heaks tööõnnetuste fond.

Juhul kui kannatanu ei ole nõus kindlustusandja ettepanekuga makse suhtes, võib ta pöörduda töökohtusse.

Pärast püsiva töövõimetus tunnistamist makstakse kolme aasta jooksul iga-aastaselt toetust. Selle aja jooksul võib juhtumi uuesti läbi vaadata. Toetuse suurus sõltub töövõimetusprotsendist ja sissetulekust (põhipalk), mida töötaja sai õnnetusele eelnenud aasta jooksul.

Kolme aasta möödudes muutub toetus eluaegseks pensioniks. Kui teie töövõimetus on üle 19%, on teil õigus taotleda kolmandikku maksete põhisummast.

→ Tervishoiuteenused

Tööõnnetuse tõttu kannatanud isikul on õigus saada hüvitist haiglaravi kulude, kinesioteeraapia, arstiabi, kirurgilise ravi, hambaravi ja farmaatsiateenuste ning ortopeediliste abivahendite eest. Kannatanult ei tohi nõuda vähimatki kulude katmist. Nimetatud teenused hüvitatakse vastavalt ravikindlustuse tariifidele ja täiendava kulu (patsiendi omavastutuse) peab maksma kindlustusandja. Üldiselt võib kannatanu valida ise raviarsti või haigla. Kui aga tööandjal või kindlustusandjal on oma lepinguline litsentsiga meditsiini-, farmaatsiateenistus või haigla, siis kannatanul valikuvõimalust ei ole. Nimetatud teenused on täiesti tasuta.

→ Sõidukulud

Kindlustatud isiku ja tema pereliikmete sõidukulud kaetakse teatavatel tingimustel.

→ Surmaga lõppenud õnnetusjuhtum

Surmaga lõppenud tööõnnetus või surmaga lõppenud õnnetusjuhtum tööle minnes või töölt tulles annab õiguse saada:

- matusetootust, mille suurus on kannatanu kolmekümnekordne keskmine päevapalk;
- hüvitisi kõigi kulude eest (sealhulgas haldusformaalsustega seotud kulud), mis tekivad hukkunud isiku transportimisega matmispaika;
- kindlustatud surnud isiku abikaasale eluaegset pensioni, mille suurus on 30% surnud isiku töötasust;
- kindlustatud surnud isiku lastele ajutist pensioni, mille suurus on 15% (isa või ema kaotuse korral) ning

20% (isa ja ema kaotuse korral) kindlustatu töötasust. Seda makstakse kuni 18. eluaastani või peretoetuste õiguse kehtivuse lõpuni.

→ Hüvitiste maksmine

Ajutise töövõimetus hüvitist makstakse samal kuupäeval, mil maksti töötasu. Pärast ajutise töövõimetus püsivaks tunnistamist makstakse hüvitist vastavalt olukorrale kas kord kvartalis või kord kuus.

Surmaga lõppenud õnnetusjuhtumite puhul makstakse pensioni samuti kas kord kvartalis või kord kuus.

→ Täiendav teave

Täiendava teabe saamiseks pöörduge oma tööandja kindlustusandja poole. Probleemide korral võtke ühendust tööõnnetuste fondiga (*Fonds des accidents du travail*), mille aadress on: rue du Trône 100, B-1050 Bruxelles (www.socialsecurity.fgov.be/faofat).

2.2.2. Kutsehaigused

Kõik palgatöötajad, töötud, töövõimetus isikud on kutsealase koolituse või ümberõppe ajal kindlustatud kutsehaiguste vastu. Tunnustatud kutsehaiguste nimekirjaga on võimalik tutvuda kutsehaiguste fondi veebisaidil, mis asub aadressil http://www.fmp.fgov.be/fr/listes_fr01.htm (saksa, prantsuse ja hollandi keeles). Kui kutsehaigus on selles nimekirjas ning kui kannatanu töötab sektoris, kus teda selline haigus ohustab, tunnustatakse töötaja haigust kutsehaigusena. Lisaks sellele võib kannatanu esitada töendi haiguse kohta, mida ei esine teatavatest ohtudest tingitud kutsehaiguste nimekirjas, ning töendama põhjuslikku seost ohu ja haiguse vahel.

Tööandja peab olema kindlustatud kutsehaiguste fondis, kes hüvitisi määrab.

→ Hüvitised

Kutsehaiguste korral makstakse järgmisi hüvitisi:

- töövõimetus hüvitist (ajutise ja/või püsiva, osalise ja/või täieliku töövõimetus korral), ning tõsiste juhtumite korral on võimalik saada teise isiku abi;
- hüvitist ajutist või püsivat töövõimetus ennetava meetmena. Kutsehaiguste amet võib lubada töötajal töötamise lõpetada, kui on olemas arstlik arvamus kutsehaigusele vastuvõtlikkuse või haiguse esimeste sümptomite ilmnemise kohta. Sellisel juhul on kindlustatud isikul õigus saada hüvitist ajutise täieliku töövõimetus eest. Lisaks on tal õigus töökohta vahetada;
- hüvitist kindlustatud isiku surma korral, mille põhjuseks kutsehaigus;
- hüvitatakse ravikulud ja seonduvad kulud. Kindlustatud isikul on õigus valida omale ise tervishoiuteenuse osutaja. Kindlustatud isikul on õigus saada vastavalt õigusaktide-

ga kindlaks määratud tariifidele saajaprotsendilist hüvitist tervishoiuteenuste eest makstud summa eest;

- hüvitist kutsehaiguse ravimisega seoses tekkinud sõidukulude eest.

Hüvitisi arvestatakse ja makstakse samamoodi nagu tööõnnetuste korral (vt I peatüki punkt 2.2.1).

➤ Formaalsused

Hüvitistaotlus tuleb esitada kutsehaiguste fondile kas haigel endal või tema esindajal (nt tema kindlustusseltsil). Taotlus esitatakse ametliku vormi põhjal, mille kutsehaiguste amet haige jaoks väljastab. Juhul kui tervislik seisund muutub, võib kutsehaiguste fond töövõimetusprotsendi üle vaadata kas haige soovil või omal soovil.

Täiendava teabe saamiseks pöörduge kutsehaiguste fondi poole, mille kontaktandmed on:
(Fonds voor de beroepsziekten)

Avenue de l'Astronomie 1
B-1210 Bruxelles
www.fmp-fbz.fgov.be

2.3. Matusetoetused

Kui kindlustatud isik sureb töövälisel ajal, määratakse matusetoetus. See on kindla suurusega summa, mis ei ole seotud tarbijahinnaindeksiga. Toetuse suurus on 148,74 eurot.

Surmaga lõppenud tööõnnetus või surmaga lõppenud õnnetusjuhtum tööle minnes või töölt tulles avab õiguse saada:

- matusetoetust, mille suurus on kannatanu kolmekümnekordne keskmine päevapalk;
- hüvitist kõigi kulude eest (sealhulgas haldusformaalustega seotud kulud), mis tekivad hukkunud isiku transportimisega matmispaika.

Kutsehaiguse tagajärjel surnud isiku eest määrab kutsehaiguste fond tõendavate dokumentide (surmatunnistus, arved) esitamisel ühekordse matusetoetuse matusekulud kandnud isikutele.

2.4. Invaliidsushüvitised

Kui te olete saanud ühe aasta jooksul haigushüvitist ning te olete jätkuvalt võimetu tööle asumiseks, on teil õigus saada töövõimetuspensioni. Töövõimetuspensioni saamise õigus kaob pensioniikka jõudmisel (vastavalt üleminekukorrale, millega on ette nähtud meeste ja naiste pensioniea võrdsustamine, on naiste pensioniiga praegu 64 aastat ning meestel 65 aastat). Kui teil on ülalpeetav, moodustab töövõimetuspension 65 % teie varase-

mast sissetulekust. Kui teil ülalpeetavaid ei ole, moodustab see 50 või 40 % sõltuvalt sellest, kas kaotatud sissetulek oli teie ainus sissetulekuallikas või mitte. Hüvitis ei või ületada teatavat ülemmäära.

Erandkorras on kaevuritel, kes on kaevandustes töötanud vähemalt 10 aastat, õigus saada töövõimetuspensioni alates seitsmendast töövõimetuskuust.

➤ Töövõimetuspensioni saamise tingimused

Selleks et teil tekiks töövõimetuspensioni saamise õigus, peate te:

- olema liitunud haigekassaga;
- hüvitisõiguse saamise kuupäevale eelnenud kuue kuu jooksul olema töötanud 120 päeva. Teatavad perioodid, mil te ei töötanud (haiguse tõttu, palgaline puhkus jne) võrdsustatakse tööstaažiga. Arvesse võidakse võtta mõnes muus liikmesriigis töötatud aega.
- olema tunnustatud töövõimetus üks aasta tagasi.

2.5. Vanadus- ja toitjakaotushüvitised

2.5.1. Vanaduspension

Põhimõtteliselt on kõik isikud, kes on Belgias töölepingu alusel töötanud, kaetud pensionikindlustusega. Erieeskirju kohaldatakse osalise tööajaga töötanud koduabilistest suhtes.

Hüvitised on järgmised:

- palgatöötajatele makstav vanaduspension (*rustpensioen*);
- küttetoetus (*verwarmingstoelage*) pensionile jäänud kaevuritele;
- puhkusetoetus (*vakantiegeld*) ja täiendav puhkusetoetus (*aanvullend vakantiegeld*).

➤ Vanaduspensioni saamise tingimused

Palgatöötajatel (nii meestel kui ka naistel) on õigus minna ennetähtaegsele pensionile (tingimusel et oleks täidetud tööstaažitingimus) alates 60. eluaastast. Tavapärane pensioniiga meestel on 65 aastat. Naiste pensioniiga on praegu 64 aastat, kuid 2009. aastaks pikendatakse seda järk-järgult 65 aastani.

Erandid kehtivad kaevurite puhul, kes võivad pensionile jääda varem.

Lepingulise eelpensioniga (*brugpensioen*) meessoost töötajad ei või saada vanaduspensioni enne 65. eluaastat.

Ka eelpensioni saavad naised ei või saada vanaduspensioni enne ametlikku pensioniikka jõudmist, mis praegu

on 64 aastat ja 2009. aastal 65 aastat vastavalt pensioniea tõstmisele, mis on juba kehtestatud.

→ Formaalsused

Pensionitaotlus tuleb esitada elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele. Kui elate mõnes muus liikmesriigis, peate esitama oma taotluse selle riigi pensioniametile. Et vältida viivitusi teie andmete käsitlemises, soovime taotluse esitada üks aasta enne pensioniiga.

→ Pensioni suurus

Vanaduspensioni suurus sõltub Belgias palgatöötajana töötatud ajast (sealhulgas puhkus-, haigus- ja töötusperiood), ning sel ajal saadud sissetulekust, kusjuures arvesse võetakse pensioni arvutamise hetke elukalidust.

Meeste puhul arvestatakse vanaduspensioni suurust nii, et iga töötatud aasta moodustab täispensionist 1/45. Naiste puhul on murdarv praegu 1/44, mida järk-järgult suurendatakse, et 1. jaanuariks 2009 oleks selleks 1/45. Meremeeste puhul on murdarv 1/40, üle 20 aasta kaevanduses töötanud kaevurite puhul 1/30, ning üle 168 kuu mereteenistuses olnud meremeeste puhul 1/14. Mõnes muus liikmesriigis töötatud aega võidakse arvesse võtta pensioni teoreetilise summa arvutamisel.

Pensioni suurus on 60 % kogu tööelu jooksul saadud keskmisest töötasust. See on 75 %, kui teil on ülalpeetav abikaasa.

Pensioni võidakse maksta kahel eri viisil, s.o kas paberil rahakaardi kaudu, mille saate vahetada sularahaks oma elukohajärgses postkontoris, või teile võidakse teha ülekanne kas postiasutuse jooksvale arvele või pangarvele.

Pensionäridel on lubatud töötada tingimusel, et saadav töötasu ei ületa teatavat ülemmäära. Tasustatava töö tegemisest tuleb tähtitud kirja teel eelnevalt teavitada riiklikku pensioniametit. Lisaks peate te teavitama oma tööandjat, et te saate pensioni. Seda tuleb samuti teha tähtitud kirja teel.

Täpsema teabe saamiseks võite pöörduda riikliku pensioniameti poole:

Office national des pensions
(ONP, *Rijksdienst voor pensioenen*)
Tour du Midi
B-1060 Bruxelles

Te ei saa vanaduspensioni, juhul kui te saate hüvitist haiguse, töövõimetuse või sunnitud töötuse korral vastavalt Belgia või muude riikide sotsiaalkindlustuse valdkonna õigusaktidele või kui te saate hüvitist karjäärikatkestuse tõttu, hüvitiste vähendamise tõttu või kui te saate täiendavat hüvitist lepingulise eelpensioni raames.

2.5.2. Toitjakaotuspension

Lisaks ühekordsele matusetoetusele, mida makstakse tõendavate dokumentide (surmatunnistus, arved) esitamisel matusekulusid kandnud isikutele (vt punkt 2.3) makstakse kindlustatud palgatöötaja surma korral toitja kaotanud isikutele järgmiseid toitjakaotushüvitisi:

- toitjakaotuspension (*overlevingspensioen*) palgatöötaja abikaasale;
- ajutine toitjakaotuspension (*tijdelijk overlevingspensioen*), mida makstakse lesele, kellel ei ole õigust või kellel enam ei ole õigust saada toitjakaotuspension.

→ Toitjakaotuspensioni saamise tingimused

Palgatöötaja abikaasal on õigus saada toitjakaotuspension alates 45. eluaastast. Vanusepiirangut ei ole, kui abikaasal on ülalpeetav laps, kui ta töövõimetus on vähemalt 66% või kui surnud isik töötas vähemalt 20 aastat kaevandustes. Lisaks peab olema abiellutud vähemalt üks aasta enne surma, välja arvatud juhul, kui kooselust on sündinud laps, või kui surma põhjustas õnnetusjuhtum või kutsehaigus abiellumise kuupäevast hilisemal kuupäeval või kui abikaasa vastutusel on surma hetkel lapsetoetust saav laps.

→ Formaalsused

Pensionitaotlus tuleb esitada elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele. Juhul kui te elate mõnes muus liikmesriigis, peate te esitama oma taotluse selle riigi pensioniametile.

Ajutise toitjakaotuspensioni taotlus tuleb esitada abikaasa surmale järgneva 12 kuu jooksul. Pensionäri surma korral ei pea abikaasa esitama toitjakaotuspensioni taotlust ega ajutise toitjakaotuspensioni taotlust, kuna üks pensionidest määratakse talle automaatselt.

→ Pensioni suurus

Abikaasale makstav toitjakaotuspension moodustab 80 % vanaduspensionist, mida surnud abikaasa sai või oleks saanud.

Pensioni võidakse maksta kahel eri viisil, s.o kas paberil rahakaardi kaudu, mille saate vahetada sularahaks oma elukohajärgses postkontoris, või teile võidakse teha ülekanne kas postiasutuse jooksvale arvele või pangarvele.

Pensionäridel on lubatud töötada tingimusel, et saadav töötasu ei ületa teatavat ülemmäära. Töötamisest tuleb tähtitud kirja teel eelnevalt teavitada riiklikku pensioniametit (Tour du Midi, B1060 Bruxelles). Lisaks peate te samuti tähtitud kirja teel teavitama oma tööandjat, et te saate pensioni. Täpsema teabe saamiseks võite pöörduda riikliku pensioniameti poole.

Kui te saate hüvitist haiguse, töövõimetuse või sunnitud töötuse korral vastavalt Belgia või muude riikide

sotsiaalkindlustuse valdkonna õigusaktidele või kui te saate hüvitist karjäärikatkestuse tõttu, hüvitiste vähendamise tõttu või kui te saate täiendavat hüvitist lepingulise eelpensioni raames, ei ole teil õigust saada toitjakaotuspensioni.

2.6. Töötushüvitised

Üldjuhul on kõikidel palgatöötajatel töötuskindlustuskaitse, olenemata nende igapäevasest või iganädalasest töötatud tundide arvust. Samuti on riigiteenistujatel õigus saada töötushüvitist pärast töösuhte ühepoolset lõpetamist.

➔ Tingimused töötushüvitise saamiseks

Töötushüvitise saamiseks peate te vastama järgmistele tingimustele:

- taotluse esitamiseks peate te olema töötanud kindlaksmääratud perioodi jooksul (18–36 kuud) miinimumarvu päevi (312–624). Perioodi pikkus sõltub vanusest. Mõnes muus liikmesriigis töötatud aega võetakse põhimõtteliselt arvesse, aga te peate olema oma töö kaotanud Belgias;
- te peate olema kaotanud oma töö ning oma sissetuleku teie tahtest sõltumatutel põhjustel;
- te peate olema registreeritud töötuna pädeva tööhõiveameti juures ning peate vastu võtma iga sobiva töö- ning koolituspakkumise, ning alates 45. eluaastast nõustuma kutsealase ümberõppega. Flandrias on pädev tööhõiveamet VDAB, Brüsselis Actiris ja Vallooonias FOREM;
- te peate otsima aktiivselt tööd. Pärast teatavat töötusperioodi kutsutakse teid intervjuule, et teha kindlaks, kas te olete töö leidmiseks piisavalt jõupingutusi teinud. Teilt nõutakse vajaduse korral sel teemal kirjaliku töötusimiskava esitamist, mida hiljem hinnatakse;
- te peate olema töövõimeline;
- te peate olema alla 65-aastane (naiste puhul ajutiselt alla 64-aastane);
- teie alaline elukoht peab asuma Belgias ning te peate ka tegelikult elama Belgias; piiratud ajaks võite te lahkuda mõnda muusse liikmesriiki ja otsida seal tööd, ilma et te kaotaksite oma õigused hüvitise saamiseks Belgias. Täiendavat teavet leiате peatükist: „Ühenduse sotsiaalkindlustusalased õigusaktid. Teie õigused liikumisel Euroopa Liidu piires”.

➔ Töötushüvitise suurus ja saamise kestus

Töötushüvitise päevamäär sõltub isiku keskmisest päevapalgast, perekondlikust olukorrast ning töötusperioodi kestusest. Juhul kui töötu tõendab, et ta peab üleval perekonda ning et tema sissetulek on pere ainus sissetu-

lekuallikas, on tal õigus saada 60 % kaotatud sissetulekust, mille suhtes kehtib miinimummäär (1. oktoobri 2006. aasta seisuga 35,10 eurot päevas) ning maksimummäär (1. oktoobri 2006. aasta seisuga 38,97 eurot päevas ning 41,05 eurot päevas sõltuvalt sellest, kas töötuks jäädi enne või pärast 1. jaanuari 2002). Juhul kui töötu, kelle ülalpidamisel ei ole perekonda, tõendab, et ta kaotas oma ainsa sissetulekuallika, on tal õigus saada 60 % kaotatud töötasust esimese töötusaasta jooksul ning 50 % alates teisest töötusaastast.

Töötul, kellel ei ole ülapeetavaid pereliikmeid ning kes elab koos isikuga, kellel on sissetulek, on õigus saada esimesel aastal 55 % kaotatud sissetulekust ning pärast seda 40 %, kuid ainult kolmeks kuuks, mida pikendatakse vajaduse korral kolme kuu võrra töötusele eelnenud iga tööaasta kohta.

Pärast kolmekuulist perioodi ning võimalikke pikendamisi on tal õigus saada kindlasummalist hüvitist, mille suurus on 15,58 eurot päevas (1. oktoobri 2006. aasta seisuga) või 20,44 eurot, juhul kui töötu ja tema abikaasa ei saa peale töötutoetuse muid toetusi ning et abikaasa töötutoetus ei ole suurem kui 27,37 eurot päevas (1. oktoobri 2006. aasta seisuga).

50-aastased või vanemad töötud, kes on varasemalt töötanud vähemalt 20 aastat, saavad täiendavat hüvitist tööstaaži või uuesti tööle asumise eest.

Osalise tööajaga töötu võib teatavatel juhtudel saada täiendavat toetust, mille suurus sõltub töötatud tundide arvust.

Töötajad, kelle tööleping on ajutiselt peatatud osapoolte tahtest sõltumatutel põhjustel, võivad saada ajutist töötutoetust iga päeva eest, mil tööleping on täielikult peatatud.

Taotluse esitamise kuupäeval alla 30-aastased noored, kes on pärast kooli lõpetamist täielikult töötud, võivad pärast teatavat ooteaega saada kindlasummalist toetust, juhul kui nad vastavad kõigile seadusjärgsetele tingimustele seoses vanuse, eelnevalt läbitud õppevormiga jms.

Teatavad osalise tööajaga töötavad isikud saavad täieliku töötuse ajal üksnes nende töötundide arvule vastavat toetust.

➔ Mida on vaja teha töötutoetuse saamiseks?

Te peate esitama taotluse töötutoetuse maksmise eest vastutavale asutusele. Töötutoetuse maksmisega seotud otsused teeb riiklik tööhõiveamet (ONEM/RVA), ning makseid teevad kas ametiühingute asutatud litsentseeritud eraõiguslikud asutused (CSC/ACV, FGTV/ABVV, CGSLB/ACLVB) või avalik-õiguslik asutus – töötutoetuse maksmise abikassa (CAPAC, *Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen*).

Töötu võib makseasutust vabalt valida ning seda igal ajal muuta.

→ Huvitiste maksmisest keeldumine

Toetuste maksmisest võidakse teatavaks perioodiks keelduda, juhul kui te olete tulnud töölt ära mõjuva põhjusega või teid vallandati teie süü tõttu või te olete töötuna keeldunud sobivast töö- või koolituspakkumisest (võimaliku uue töökoha leidmiseks) või kui te ei ole uue töökoha leidmiseks piisavalt jõupingutusi teinud.

Lisateavet leiate aadressil: www.onem.be

2.7. Eelpensionihüvitised

Lepinguline eelpension on skeem, mis vallandamise korral võimaldab teatavas vanuses töötajatel saada lisaks töötutoetusele täiendavat hüvitist tööandjalt või tööandja nimel tegutsevast fondist. Lepinguline eelpension ei ole ennetähtaegne pension.

Lepinguline eelpension hõlmab ainult erasektori töötajaid.

Osaline eelpension hõlmab ainult erasektori täistööajaga töötajaid, kes vähendavad oma töökohustusi poole võrra võrreldes seadusega ettenähtud ajast.

→ Tavapärase lepinguline eelpension (täielik pension)

Tingimuseks on teie vallandamine: teid peab vallandama teie tööandja. See eeldab, et tööandja teatab teile vallandamisest ette või lõpetab töölepingu, makstes lahkumistoetust.

Teil ei ole õigust saada eelpensioni, kui te lahkute ametist omal soovil või kui tähtajaline leping lõpeb või kui leping lõpeb vääramatu jõu tõttu.

Hüvitis eelpensioni korral: te saate töötutoetust iga nädalapäeva (v.a pühapäeva) kohta ning teie tööandja maksab täiendavat hüvitist. Teie eelpension sõltub sotsiaalkindlustusmaksetest ning palgalt makstud tulumaksult.

→ Töötutoetuse suurus

Töötutoetus moodustab 60 % teie viimasest brutopalgast. 60 % kehtib sõltumata perekondlikust olukorrast ning seda ei muudeta kogu eelpensioni saamise perioodi jooksul.

Arvesse võetakse teie viimasest töökohast saadud brutopalka.

Palga suhtes kehtestatud ülemmäär on 68,4127 eurot päevas või 1 778,73 eurot kuus (indekseeritud summa, kehtib alates 1. oktoobrist 2006). Kõrgemat palka seetõttu arvesse ei võeta.

Eelpensioni saades ei ole teil õigus saada eakate töötute täiendavat hüvitist.

→ Tööandja makstav täiendav hüvitis

Tööandja peab maksma eelpensioni saavale isikule täiendavat hüvitist.

Täiendava hüvitise ametlik miinimummäär on pool netopalgast (kuu brutopalgast ülemmäär on 3 234,01 eurot, indekseeritud summa alates 1. oktoobrist 2006) ja töötutoetuse vahest.

Võrdlusnetopalgaks loetakse kuu brutopalka (üldiselt viimane töötamiskuu), millest on maha arvestatud sotsiaalkindlustusmaksed ja ametkondlikud maksud. Saadud tulemust ümardatakse suurema väärtuseni. Brutopalgast ülemmäär on 3 234,01 eurot (indekseeritud summa, kehtib alates 1. oktoobrist 2006).

Teatavates tegevusharudes maksab kõnealust hüvitist toimetulekutoetuse fond. Ettevõtte sulgemise või pankroti korral võib seda hüvitist maksta ettevõtte sulgemise fond.

→ Eelpension poole tööajaga töötamise korral

Eelpension poole tööajaga töötamise korral pakub eakamatele töötajatele võimaluse sõlmida tööandjaga leping, millega vähendatakse töökohustused poole tööajaga töötamisele. Lisaks osalise eelpensioni puhul makstavale töötutoetusele saab töötaja täiendavat hüvitist tööandjalt või tööandja nimel tegutsevast fondist.

Eelpension poole tööajaga töötamise korral ei ole seega mitte ennetähtaegne pension, vaid osalise tööajaga töökoht, mille eest saadud töötasu lisandub töötutoetus ja täiendav toetus.

Vastupidiselt tavapärasele lepingulisele eelpensionile ei pea selle saamiseks olema tööandja töötajat esmalt vallandanud. Sellegipoolest peab skeem olema kokku lepitud enne töökohustuse vähendamist.

2.8. Pereküvitised

Peretoetust on õigus saada palgatöötajatel, töötutel, töövõimetutel isikutel ja pensionäridel.

Teie ja asjaomase lapse vahel peab olema kas perekondlik või õiguslik seos. Kui sama lapse puhul on õigus peretoetusele mitmel isikul, tuleks järgida teatavaid eesõiguse eeskirju.

→ Vanusepiirang

Kõik lapsed saavad tingimusteta peretoetust kuni selle kalendriaasta 31. augustini, mil nad saavad 18-aastaseks. Seejärel võib peretoetusi maksta lapsele:

- kuni 25. eluaastani, tingimusel et ta on hõlmatud tunnustatud ja kontrollitava kutseõppelepinguga;

- kuni 21. eluaastani, juhul kui ta on sündinud enne 1. jaanuari 1996 (kaasa arvatud) ning tal on vähemalt 66 % füüsiline või vaimne puue või kui ta on sündinud pärast 1. jaanuari 1996 ning tal on haigus, mille tagajärjel võib tekkida füüsiline või vaimne puue või millel võivad olla tagajärjed tööalases plaanis või millel võivad olla tagajärjed tema perekonnaringile;
- kuni 25. eluaastani, kui tegemist on üliõpilase, praktika- ja diplomitööd kirjutava üliõpilasega;
- kuni 25. eluaastani isiku puhul, kes on pärast õpingute lõpetamist registreerinud end tööotsijana, kuid ainult kõige rohkem 180 või 270 päevaks pärast õpingute lõpetamist.

→ Millistele hüvitistele võib teil õigus olla?

Teil on õigus saada peretoetust iga lapse eest, kes vastab esitatud tingimustele. Toetus suureneb vastavalt laste arvule peres. Siiski alates kolmandast lapsest on kõigi järgnevate laste puhul toetussumma ühesugune. Kui te soovite teada saada kogusummat, mida teil on õigus oma laste puhul saada, võite külastada riikliku palgatöötajate peretoetuste ameti (ONAFTS) veebilehte (<http://www.onafts.fgov.be/Fr/compute.php>), millelt leiate elektroonilise kalkulaatori.

Põhilised peretoetused määratakse kindlaks kalendriaasta iga kvartali kohta vastavalt toetuse saaja olukorrale toetuse arvestamise „võrdluskuul“.

Isikute puhul, kellel juba on õigus peretoetusele, on võrdluskuu eelneva kvartali teine kuu. Isikute puhul, kellel on õigus saada peretoetust esmakordselt, võetakse arvesse peretoetuse õiguse tekkimise esimest kuud.

Teil on õigus saada täiendavat toetust, kui teie lapsed saavad 6-, 12- ja 18-aastaseks.

Täiendavaid eritoetusi makstakse puudega laste puhul, püsivalt töötute vanemate lastele alates töötuse seitsmendast kuust, pensionäride lastele ning töövõimetute palgatöötajate lastele. Suuremat peretoetust makstakse orvu puhul, kes on kaotanud kas isa või ema, juhul kui toitja kaotanud vanem ei ole uuesti abiellunud või perekonda loonud.

Täiendavaid toetusi, mis sõltuvad toetuse saaja ühiskondlikust ja ametialasest olukorrast (täiendav toetus töötute, pensionäride või töövõimetute lastele) määratakse samadel tingimustel kui põhilised peretoetused. Täiendava toetuse õiguse tekkimise korral makstakse toetus kogu jooksva kvartali ning järgmise kvartali eest välja õiguse tekkimisele järgneva kuu esimesel päeval, sest õiguslike tingimuste täitmiseks vajalik materjal kogutakse kokku ühe kuu jooksul. Kui õiguslike tingimuste täitmiseks vajalik materjal on kogutud eelneva semestri teiseks kuuks, säilib õigus täiendavatele toetus-tele kvartali jooksul.

Puudega laste täiendavaid toetusi ning suuremat peretoetust orbude puhul ei maksta alates kuust, mis järgneb kuule, mil nõutavad tingimused ei olnud enam täidetud.

Sünnitoetust makstakse lapse sünni korral. Sünnitoetuse taotluse võib esitada alates kuuendast raseduskuust ning toetust võib maksta kõige varem kaks kuud enne eeldatavat sünnikuupäeva.

Lisaks makstakse lapsendamise korral teatavatel tingimustel lapsendamistoetust.

→ Mida tuleb peretoetuste saamiseks teha?

Peretoetuste saamiseks peate te esitama taotluse peretoetuste kassale, mille liige on teie tööandja. Tööandja annab teile nimetatud kassa aadressi ning täpsemat teavet saate kassast endast.

Peretoetusi makstakse last kasvatavale isikule, seega üldjuhul emale. Peretoetused makstakse otse lapsele, kui ta on abielus, elab iseseisvalt või on üle 16 aasta vanune ning tal on oma elukoht ja ta ei kuulu enam tema kasvatamise eest vastutava isiku leibkonda. Samuti makstakse toetus otse lapsele, kellel endal on laps ja kelle eest ta saab peretoetust.

Juhul kui teie perekond elab mõnes muus liikmesriigis kui Belgia, peab taotlusele olema lisatud vorm E401, kus on osutatud teie perekonna koosseis.

Sünnitoetuse taotlus tuleb toetuse saamiseks esitada pädevale peretoetuste kassale.

2.9. Mitteosamakselised rahalised erihüvitised

2.9.1. Tagatud sissetulek eakatele

Tegemist on rahalise toetusega piisava sissetulekuta eakatele. 22. märtsi 2001. aasta seadusega on kehtestatud tagatud sissetulek eakatele (GRAPA). Tagatud sissetulekut eakatele käsitlevate varasemate õigusaktide alusel omandatud õigused siiski säilitatakse.

Alates 1. oktoobrist 2006 on põhisumma 5 599,59 eurot brutona aasta kohta (1. detsembrist 2006 on summa 6 363,65 eurot) neile, kes elavad koos ühe või mitme isikuga ning 8 399,39 eurot aastas (1. detsembrist 2006 on summa 9 545,48 eurot) neile, kes elavad üksi.

Tagatud sissetulekut on õigus taotleda alates 64. eluaastast (alates 2009. aasta jaanuarist on vanuse alammäär 65. aastat). Pensioni, töövõimetustoetuse või sissetulekutoetuse saamise korral hindab pädev amet automaatselt, kas teil on õigus saada kõnealust rahalist toetust. Vastasel korral peate te ise esitama taotluse kohalikule omavalitsusele või riikliku pensioniametile.

Tagatud sissetulekut eakatele antakse üksnes pärast sissetulekute (pension, kinnisvaratulu, palgatulu, kapitalitulu jne) uurimist. Teie sissetulekud arvestatakse tagatud sissetuleku põhisummast osaliselt maha.

Kõnealuse toetuse saamiseks peate elama Belgias.

2.9.2. Sissetulekute asendustoetus

Sissetulekute asendustoetust antakse puudega isikule, kelle füüsiline või psüühiline olukord on vähendanud võimet teenida kolmandikku või vähem sellest, mida töövõimeline isik tavalisel tööturul töötades on võimeline teenima.

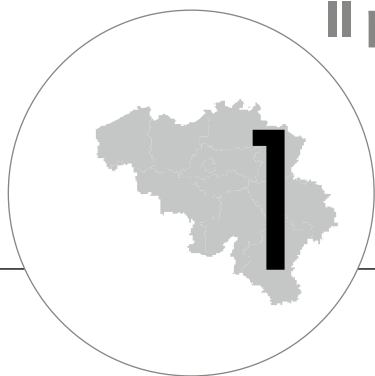
Toetuse arvutamisel võetakse arvesse nii puudega isiku sissetulekut kui ka temaga ühe leibkonna moodustava

isiku sissetulekut. Nende sissetulekute suhtes kohaldatakse siiski teatavaid vähendusi.

Sissetulekute asendustoetust saada sooviv isik peab olema vanuses 21–65 aastat, tema alaline elukoht peab olema Belgias ning ta peab seal ka tegelikult elama. Isik, kellel on õigus sissetulekute asendustoetuseks enne 65. eluaastat võib seda siiski saada ka pärast nimetatud vanust. Puudega isikul peab samuti olema õigusaktidega ettenähtud kodakondsus.

Sissetulekute asendustoetuse taotlus tuleb esitada selle kommuuni kohalikule omavalitsusele, kus puudega isik on rahvastikuregistrisse või välismaalaste registrisse registreeritud.

II peatükk — Füüsilisest isikust ettevõtjad

Üldteave

Füüsilisest isikust ettevõtjate (nimetatakse ka vabakutse- listeks) jaoks on Belgias olemas kohustuslik sotsiaalkindlustusskeem. See hõlmab järgmiseid kindlustusliike:

- ravikindlustus,
- töövõimetuskindlustus,
- vanadus-, toitjakaotuskindlustus,
- peretoetused,
- pension lahutatud abikaasale,
- sotsiaalkindlustus pankroti korral.

Skeem hõlmab kõiki füüsilisest isikust ettevõtjaid ning nende abilisi. Füüsilisest isikust ettevõtjad on isikud, kes tegelevad kutselise tegevusega, mis ei tulene töölepingust või põhikirjast. Abilised on isikud, kes assisteerivad või asendavad füüsilisest isikust ettevõtjat tema elukutselises tegevuses, ilma et nad oleks seotud temaga töölepingu alusel.

Kui te olete füüsilisest isikust ettevõtja, peate te liituma füüsilisest isikust ettevõtjatele ettenähtud sotsiaalkindlustuskassaga hiljemalt 90 päeva jooksul pärast töise tegevuse alustamist Belgias.

➔ Osamaksed

Te peate maksma sotsiaalkindlustusmaksleid. Osamakse, mis katab kõik kindlustusliigid, arvestatakse füüsilisest isikust ettevõtja (neto) palgatulu põhjal, mida ta on saanud kolmanda kalendriaasta jooksul enne FIEna osamaksete tegemise aastat. Osamakse määr on nii füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevatele isikutele kui ka nende abilistele (sealhulgas abikaasade abilised) 19,65 % palgatulust teatava ülemmäära piires, mis määratakse kindlaks iga-aastaselt ning 14,16 % palgatulust selle osa suhtes, mis ületab ülemmäära kuni absoluutse ülemmäärani, mis samuti määratakse kindlaks iga-aastaselt.

Igal juhul tuleb maksta minimaalseid osamakseid (minimaalse osamakse summa on väiksem abikaasade abiliste jaoks). Füüsilisest isikust ettevõtjad, kes tegelevad põhikohaga muul ametikohal (nt palgatöötajad), ei maksa osamakseid või maksavad vähendatud osamakseid, tingimusel et palgatulu füüsilisest isikust ettevõtjana ei ületa teatavat iga-aastaselt kindlaksmääratud summat. Töötavad pensionärid ei maksa samuti osamakseid või maksavad neid sõltuvalt palgatulust vähendatud määraga (12,99 %).

Osamakseid makstakse kord kvartalis oma sotsiaalkindlustuskassale (*Sociaal verzekeringfonds*).

Kui te olete raskes majanduslikus olukorras, võite te taotleda sotsiaalmaksust vabastamist. Selleks peate te oma sotsiaalkindlustuskassale esitama taotluse tähtsitud kirja teel või esitama avalduse kohapeal. Seejärel kogub kassa teatavad andmed enne teie toimiku edastamist osamaksetest vabastamise komisjoni kantseleile (Eurostation II, Place Victor Horta 40, boite 20, 5e étage, B-1060 Bruxelles), ning kõnealune komisjon teeb otsuse teie olukorra kohta. Vastuvõetud otsuse kohta ei tohi kaebust esitada. Taotlus tuleb esitada 12 kuu jooksul alates osamaksega seotud kvartalile järgneva kvartali esimesest päevast.

➔ Kaebused

Juhul kui te ei ole nõus sotsiaalkindlustusasutuse tehtud otsusega, võite te esitada kaebuse ühe kuu jooksul alates otsusest teatamise päevast. Kaebuse peate saatma tähtsitud kirja teel või esitama kaebuse selle ringkonna töökohtu kantseleile (*Arbeids*), kus te elate. Juhul kui te ei ela enam Belgias, saadate te taotluse selle ringkonna kohtule (*rechtbank*), kus teil oli viimati Belgias alaline elukoht või elukoht. Samuti võite taotluse ise kohale viia.

Sotsiaalkindlustuse liigid

2.1. Hüvitised haiguse ning raseduse ja sünnituse korral

Selles kindlustussektoris on teil õigus saada:

- mitterahalist ravikindlustushüvitist;
- rahalist töövõimetushüvitist;
- sünnitushüvitist.

→ Kes on kindlustatud?

Tervishoiuteenuseid on õigus saada füüsilisest isikust ettevõtjatel, nende abilistel, pensionäridel, samuti nende leskedel, juhul kui abikaasa tööstaažist tulenevalt on neil tekkinud õigus saada toitjakaotuspensioni. Kindlustatud on ka nende vastutusel olevad peretoetusi saavad isikud ning orvud, kes on kaotanud nii isa kui ema.

Rahalise töövõimetushüvitise saamiseks on kindlustatud kõik füüsilisest isikust ettevõtjad, sealhulgas need, kes ei ole võimelised töötama ning isikud, kellele on määratud jätkukindlustus, välja arvatud pensionärid ja füüsilisest isikust ettevõtjad, kes ei maksa osamakseid täies ulatuses.

Füüsilises isikust ettevõtjad ja nende abilised on kindlustatud sünnitushüvitise saamiseks.

→ Hüvitiste saamise tingimused

Te peate olema liitunud kindlustusseltsiga ja maksta osamakseid õigeaegselt. Hüvitiste saamiseks peab teil olema vähemalt 6-kuuline tööstaaž ning te peate olema tunnistanud töövõimetuks.

→ Tervishoiuteenused

Kindlustus katab üksnes suured riskid ehk järgmised hüvitised:

- teatavate vaimuhaiguste, tuberkuloosi, vähktõve jms ravi;
- arstiabi sünnituse korral;
- haiglaravi;
- olulised kirurgilised operatsioonid;
- eriarstiabi;

- kliiniline bioloogia;
- taastusravi ja kutsealase ümberõppe;
- eakate jaoks vanadekodu majutuskulud.

Väiksemate riskide vastu kindlustamiseks (eelkõige jooksev arstiabi) võivad füüsilisest isikust ettevõtjad osta oma kindlustusseltsis endale täiendava vabatahtliku kindlustuse.

Arstiabi saamise korral peate te maksma arstitasu. Protsent ja haigekassa poolt hüvitatava summa ülemmäär on samasugune, mis palgatöötajatel. Haiglaravi korral makstate teatava osa ise.

→ Töövõimetushüvitis

Töövõimetushüvitist makstakse 11 kuu jooksul alates töövõimetuse 2 kuust kuni 12 kuuni. Esimese kuu jooksul hüvitist ei maksta.

Sõltuvalt sellest, kas teil on ülalpeetavaid või mitte, määratakse teile üks kahest ettenähtud kindlasummalisest hüvitissummast.

Täiendava teabe saamiseks pöörduge oma kindlustusseltsi poole (*mutualiteit, ziekenfonds*).

→ Sünnitushüvitis

Rasedus- ja sünnituspuhkuseks makstakse kindla suurusega hüvitist (alates 1. oktoobrist 2006 on indekseeritud summa 2 082,71 eurot). Taotlus koos lapse sünnitunnistusega tuleb esitada oma kindlustusseltsi arst-konsultandile.

2.2. Tööõnnetus- ja kutsehaigushüvitised

Ei kohaldata. Seadusega ei ole neid hüvitisi ette nähtud.

2.3. Matusetoetused

Ei kohaldata. Seadusega ei ole seda hüvitist ette nähtud.

2.4. Invaliidsushüvitised

Juhul kui te olete saanud töövõimetushüvitist maksimaalse 11-kuulise perioodi jooksul ja te olete jätkuvalt töövõimetu, võite te saada töövõimetuspensioni. See on kindla suurusega hüvitis, mille summa varieerub üksnes sõltuvalt sellest, kas teil on ülalpeetavaid või mitte.

→ Kindlustusõiguse tekkimise tingimused

Te peate vastama tingimustele, mida nõutakse ravikindlustuse raames töövõimetushüvitise saamiseks. Samuti peate te olema ametlikult tunnistanud täielikult töövõimetuks.

→ Formaalsused, mida tuleb täita töövõimetuspensioni saamiseks

Teie töövõimetust peab olema ametlikult tunnistanud. Seepärast peate esitama töövõimetuse tõendi oma kindlustusseltsi arst-konsultandile kas kirja teel või viima selle isiklikult kohale.

Kõnealune vorm peab olema täidetud, sellele peab olema märgitud kuupäev ja sellel peab olema nii teie kui teie raviarsti allkiri.

Kindlustusselts maksab hüvitised välja hiljemalt iga kuu 5. kuupäevaks eelneva kuu eest. Täiendava teabe saamiseks pöörduge oma kindlustusseltsi poole.

2.5. Vanadus- ja toitjakaotushüvitised

Vanadus- ja toitjakaotuskindlustus on füüsilisest isikust ettevõtjatel, nende abilistel ja füüsilisest isikust ettevõtja näol toitja kaotanud isikutel või abilistel.

Vanaduspension määratakse füüsilisest isikust ettevõtjatele. Selle suurus sõltub tööstaažist ja selle jooksul saadud palgatulust. Toitjakaotuspensioni makstakse füüsilisest isikust ettevõtja kui toitja kaotanud isikutele sõltuvalt surnu tööstaažist.

→ Hüvitiste saamise tingimused

Pensiooniiga on nii meeste kui ka naiste puhul 65 aastat. Füüsilisest isikust ettevõtja taotlusel võib alates 60. eluaastast saada ennetähtaegset pensiooni. Seda summat vähendatakse 5 % ennetähtaegse pensiooni saamise aasta kohta, välja arvatud juhul kui füüsilisest isikust ettevõtjal on saavutatud maksimaalne nõutav tööstaaž.

Abikaasa, kes on olnud füüsilisest isikust ettevõtjaga abielus vähemalt ühe aasta, võib saada toitjakaotuspensioni alates 45. eluaastast. Vanusepiirangut ei ole juhul, kui toitja kaotanud abikaasa kasvatab vähemalt ühte last või kui ta on töövõimetu vähemalt 66 % ulatuses.

Vanadus- ja toitjakaotuspensioni makstakse tingimusel, et selle saaja ei tööta. Erandit kohaldatakse siiski juhul, kui pensioni saaja sissetulek ei ületa kindlaksmääratud summat.

→ Mida peab tegema pensioni saamiseks?

Te peate esitama taotluse selle kommuuni kohalikule omavalitsusele (*gemeente*), kus te elate. Juhul kui te elate mõnes muus liikmesriigis, võite te taotluse esitada selle liikmesriigi pensionikindlustusametile.

Riiklik pensioniamet maksab pensioni igakuiselt. Seda makstakse paberil rahakaardi kaudu või kantakse see teie postiziirokontole.

Juhul kui te ei ela Belgias, makstakse pension teile rahvusvahelise paberil rahakaardi kaudu.

Täiendava teabe saamiseks pöörduge oma Belgia elukohajärgse kohaliku omavalitsuse või füüsilisest isikust ettevõtjate riikliku sotsiaalkindlustusameti (Inasti) poole:

Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants
(*Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen*)

Place Jean Jacobs 6
B-1000 Bruxelles

2.6. Töötushüvitised

Ei kohaldata. Seadusega ei ole seda hüvitist ette nähtud.

2.7. Eelpensionhüvitised

Ei kohaldata. Seadusega ei ole seda hüvitist ette nähtud.

2.8. Pereküvitised

Füüsilisest isikust ettevõtjatel ja nende abilistel on põhimõtteliselt õigus saada peretoetusi. Toetusi makstakse üldjuhul kuni lapse 18-aastaseks saamiseni, kuid teatavatel juhtudel võib seda perioodi pikendada (kutsealase väljaõppe ja üliõpilaste puhul makstakse toetust kuni 25. eluaastani). Raske puudega laste puhul on õigus saada toetust kuni nende 21. eluaastani.

Makstakse järgmisi toetusi:

- tavapäraseid peretoetusi, mille määr on samasugune kui palgatöötajatele ettenähtud skeemi puhul;
- peretoetusi orbudele;
- peretoetusi puudega füüsilisest isikust ettevõtja lastele;

- peretoetusi puudega lastele.

Sõltuvalt laste vanusest makstakse täiendavaid toetusi. Neid saab alates esimesest lapsest lapse 6-, 12- ja 18-aastaseks saamisel. Siiski ei saa täiendavat toetust üksiklapse ega perekonna viimase lapse eest.

Samuti makstakse sünnitoetust, selle summa sõltub sellest, mitmenda lapsega peres on tegemist.

Lisaks makstakse lapsendamise korral lapsendamistoetust.

Hüvitisi makstakse samadel tingimustel kui palgatöötajatele ettenähtud skeemi puhul (vt punkt 1.2.8).

➔ Mida on vaja teha peretoetuste saamiseks?

Juhul kui teil on õigus peretoetustele, peate te esitama taotluse hüvitisi maksvale pädevale asutusele. Enamikul juhtudel on selleks sotsiaalkindlustuskassa või riiklik abikassa (*Nationale hulpkas*).

Peretoetusi makstakse igakuiselt paberil rahakaardi või pangaülekande kaudu.

2.9. Muud toetused

2.9.1. Lahutatud abikaasa pension

Juhul kui lahutatud abikaasa ei ole töötanud vajaliku arvu aastaid, võib ta saada pensioni füüsilisest isikust ettevõtja poolt nende abieluaastate jooksul töötatud aastate alusel.

Lahutatud abikaasa pensioni makstakse üldjuhul alates taotleja 65-aastaseks saamise kuust järgmise kuu esimesest päevast. Ennetähtaegselt võib seda taotleda vanaduspensioniga samadel tingimustel alates 60. eluaastast.

2.9.2. Sotsiaalkindlustus pankroti korral

Sotsiaalkindlustus pankroti korral võimaldab kaubandusega tegeleva füüsilisest isikust ettevõtjal (pankroti korral) või kaubandusega mittetegeleva füüsilisest isikust ettevõtjal (võlgade tagasimaksmise kava korral) saada rahalist toetust kuni 6 kuu jooksul ning õiguse olla sotsiaalkindlustusega kaetud 4 kvartali vältel, juhul kui on täidetud mitmesugused tingimused.

Sotsiaaltoetuse taotlemiseks pankroti korral tuleb esitada taotlus sotsiaalkindlustuskassale, kelle liige te viimati olite.

Taotlus tuleb esitada pankrotiotsusest teatamisele järgneva kvartali lõpus, või kui te ei tegelenud kaubandusega, siis füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise lõpetamisele järgneva kvartali lõpus.

2.9.3. Tagatud sissetulek eakatele

Tegemist on rahalise toetusega piisava sissetulekuta eakatele. 22. märtsi 2001. aasta seadusega on kehtestatud tagatud sissetulek eakatele (GRAPA). Tagatud sissetulekut eakatele käsitlevate varasemate õigusaktide alusel omandatud õigused siiski säilitatakse.

Alates 1. oktoobrist 2006 on põhisumma 5 599,59 eurot brutona aasta kohta (1. detsembrist 2006 on summa 6 363,65 eurot) neile, kes elavad koos ühe või mitme isikuga ning 8 399,39 eurot aastas (1. detsembrist 2006 on summa 9 545,48 eurot) neile, kes elavad üksi.

Tagatud sissetulekut on õigus taotleda alates 64. eluaastast (alates 2009. aasta jaanuarist on vanuse alammäär 65. aastat). Juhul kui te saate pensioni, töövõimetuspension või sissetulekutoetust, hindab pädev amet automaatselt, kas teil on õigus saada kõnealust rahalist toetust. Vastasel korral peate ise esitama taotluse kohaliku omavalitsusele või riikliku pensioniametile.

Tagatud sissetulekut eakatele antakse üksnes pärast sissetulekute (pension, kinnisvaratulu, palgatulu, kapitalitulu jne) läbivaatamist.

Teie sissetulekud arvestatakse tagatud sissetuleku põhisummast osaliselt maha.

Kõnealuse toetuse saamiseks peate te elama Belgias.

2.9.4. Sissetulekute asendustoetus

Sissetulekute asendustoetust antakse puudega isikule, kelle füüsiline või psüühiline olukord on vähendanud võimet teenida kolmandikku või vähem sellest, mida töövõimeline isik tavalisel tööturul töötades on võimeline teenima.

Toetuse arvutamisel võetakse arvesse nii puudega isiku sissetulekut kui ka selle isiku sissetulekut, kellega ta ühe leibkonna moodustab. Nimetatud sissetulekute suhtes kohaldatakse siiski teatavaid vähendusi.

Sissetulekute asendustoetust saada sooviv isik peab olema vanuses 21–65 aastat, ta alaline elukoht peab olema Belgias ning ta peab seal tegelikult elama. Isik, kellel on õigus sissetulekute asendustoetuseks enne 65. eluaastat võib seda siiski saada ka pärast nimetatud vanust. Puudega isikul peab samuti olema õigusaktidega ettenähtud kodakondsus.

Sissetulekute asendustoetuse taotlus tuleb esitada selle kommuuni kohalikule omavalitsusel, kus puudega isik on rahvastikuregistrisse või välismaalaste registrisse registreeritud.

Asutuste kontaktandmed ja kasulikud veebilehed

Palgatöötajad

Service public fédéral — Sécurité sociale (SPF Sécurité sociale) — Direction générale «Politique sociale»
Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid (FOD Sociale Zekerheid) Zekerheid — Directie-generaal Sociaal beleid

Place Victor Horta 40, boîte 20
B-1060 Bruxelles
Tel: (32-2) 528 63 00 (FR) või (32-2) 528 60 31 (NL)
GSM: (32) 0477 84 86 64
(ainult kiireloomulised küsimused)
Faks: (32-2) 528 69 70
E-post: dgsoc@minsoc.fed.be

Üksikasjaliku teabe Belgia sotsiaalkindlustuse kohta leiate SPF – sotsiaalkindlustuse veebileheküljelt:
<https://www.socialsecurity.be>

Isikud, kes soovivad testida ja laiendada oma teadmisi sotsiaalkindlustusest interaktiivsel ja mängulisel viisil, võivad seda teha veebileheküljel:
<http://www.masecu.be>

➔ Belgia sotsiaalkindlustusega liitumine

Sotsiaalkindlustuse üldine skeem palgatöötajatele

Office national de sécurité sociale (ONSS)
Rijksdienst voor sociale zekerheid (RSZ)
Landesamt für Soziale Sicherheit (LSS)

See amet tagab osamaksete kogumise ja saadud osamaksete ümberjaotamise teiste asutustega

Place Victor Horta 11
B-1060 Bruxelles
Tel: (32-2) 509 31 11
Faks: (32-2) 509 30 19
E-post: webmaster@onssrszls.fgov.be
<http://www.onssrszls.fgov.be>

Sotsiaalkindlustusskeem väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda ja Šveitsi töötavatele töötajatele

Office de sécurité sociale d'outre mer (OSSOM)
Dienst voor de overzeese sociale zekerheid (DOSZ)
Amt Für Überseeische Soziale Sicherheit (AÜSS)

Avenue Louise 194
B-1050 Bruxelles
Tel: (32-2) 642 05 11 Faks: (32-2) 642 05 59
E-post: info@ossom.fgov.be
<http://www.ossom.fgov.be>

➔ Sotsiaalkindlustushüvitiste haldamine

Toetuste määramise ja maksmisega tegelevad eriasutused.

➔ Haigushüvitis, sünnitushüvitis ja sellega samaväärne isadushüvitis, ning töövõimetuspensionn

Palgatöötajate üldine skeem

Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)
Rijksinstituut voor ziekte-
en invaliditeitsverzekering (RIZIV)

Avenue de Tervuren 211
B-1150 Bruxelles
Tel: (32-2) 739 71 11
Faks: (32-2) 739 72 91
Teave tervishoiuteenuste kohta telefonil:
(32-2) 739 78 30
Teave rahalise haigus-, sünnitus- ja isadushüvitise kohta:
(32-2) 739 76 90
<http://www.inami.fgov.be>

Kõigi kindlustusandjate nimekirja leiate INAMI veebileheküljelt aadressil: <http://inami.fgov.be/secure/fr/insurers/contacts/index.htm>

Union nationale des mutualités chrétiennes
(Riiklik kristlike kindlustusseltside liit):
<http://www.mc.be>

Union nationale des mutualités neutres
(Riiklik neutraalsete kindlustusseltside liit):
<http://www.mutualites-neutres.be>

Union nationale des mutualités socialistes
(Riiklik sotsialistlike kindlustusseltside liit):
<http://www.mutsoc.be>

Union nationale des mutualités libérales
(Riiklik liberaalsete kindlustusseltside liit):
<http://www.mut400.be>

Union nationale des mutualités libres
(Riiklik vabade kindlustusseltside liit):
<http://www.mloz.be>

Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité (CAAMI)
— Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (HZIV)
— Hilfskasse für Kranken- und Invalidenversicherung
(HKIV):

Rue du Trône 30A
B-1000 Bruxelles
Tel: (32-2) 229 35 62
Faks: (32-2) 229 35 58
<http://www.caami-hziv.fgov.be>

Meremeeste kindlustuskeem

Caisse de secours et de prévoyance en faveur
des marins (CSPM)
Hulp- en voorzorgskas voor zeevarenden (HVKZ)
«Maritiem Huis»

Olijfakstraat 1-13, Postbus 1
B-2060 Antwerpen 6
Tel: (32-3) 220 74 11
Faks: (32-3) 220 74 66
<http://www.hvkz-cspm.fgov.be>

→ Hüvitised tööõnnetuste korral

Fonds des accidents du travail (FAT)
Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)

Rue du Trône 100
B-1050 Bruxelles
Tel: (32-2) 506 84 11
Faks: (32-2) 506 84 15
E-post: info@faofat.fgov.be
<http://socialsecurity.fgov.be/faofat>

→ Hüvitised kutsehaiguste korral

Fonds des maladies professionnelles (FMP)
Fonds voor beroepsziekten (FBZ)
Fonds für BerufsKrankheiten (FBK)

Avenue de l'Astronomie 1
B-1120 Bruxelles

Üldteave:
Tel: (32-2) 226 63 30
E-post: Jean.Nicaise@fmp-fbz.fgov.be

Teave maksete kohta:
Tel: (32-2) 226 67 19 ou (32-2) 226 63 40
E-post: Claudette.Gallet@fmp-fbz.fgov.be ou
Severine.Thibaut@fmp-fbz.fgov.be
<http://www.fmp.fgov.be>

→ Matusetoetus

Surm haiguse või töövälisel ajal toimunud õnnetus- juhtumi tagajärjel

Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)
Voir plus haut.
<http://www.inami.fgov.be>

Surm kutsehaiguse tagajärjel

Fonds des maladies professionnelles (FMP)
Fonds voor beroepsziekten (FBZ)
Fonds für BerufsKrankheiten (FBK)

Avenue de l'Astronomie 1
B-1120 Bruxelles
Tel: (32-2) 22 66 202
deces@fmp-fbz.fgov.be

Surm tööõnnetuse tagajärjel

Fonds des accidents du travail (FAT)
Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)
Fonds für Arbeitsunfälle (FAF)

Rue du Trône 100
B-1050 Bruxelles
Tel: (32-2) 506 84 92

→ Vanaduspension ja toitjakaotuspension

Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP)
Landespensionsamt (LPA)

Tour du Midi
B-1060 Bruxelles
Tel: (32-2) 529 30 01 (FR)
(32-2) 529 30 02 (NL)
(32-2) 529 30 03 (DE)
info@rvponp.fgov.be
<http://www.onprvp.fgov.be>

Tasuta telefoninumber (Belgias): esmaspäevast reedeni
kl 8.30–12.00 ja kl 13–17:
0800 502 56 (FR)
0800 502 66 (DE)
0800 502 46 (NL)

Piirkondlike büroode aadressid leiate ONP koduleheküljelt:
http://www.rvponp.fgov.be/onprvp2004/FR/F/F_a/F_a_01.asp

→ Töötushüvitis

Office national de l'emploi (ONEM) Rijksdienst voor arbeidsvoorziening (RVA) Landesamt für Arbeitsbeschaffung (LfA)

Boulevard de l'Empereur 7 B-1000 Bruxelles
Tel: (32-2) 515 41 11
Faks: (32-2) 514 11 06

Piirkondlike büroode aadressid leiate ONEMi koduleheküljelt: <http://www.onem.fgov.be>

Töötushüvitist maksab

Kas avalik-õiguslik asutus:Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage (CAPAC) — Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen (HVW) — Hilfszahlstelle für Arbeitslosenunterstützungen (HFA) <http://www.capac.fgov.be>

või töötajate ametiühing:
Fédération générale du travail de Belgique
<http://www.fgtb.be>

Confédération des syndicats chrétiens (CSC)
<http://www.csc-en-ligne.be>

Confédération générale des syndicats libéraux de Belgique (CGSLB) <http://www.aclvb.be/index.php?st=home&st1=&st2=&st3=&st4=&st5=&taal=fr>

→ Eelpension

SPF — Emploi et concertation sociale Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal Overlog

Rue Ernest Blérot 1
B-1070 Bruxelles
Tel: (32-2) 233 41 11
Faks: (32-2) 233 44 88
E-post: sep@meta.fgov.be <http://www.meta.fgov.be/index.htm>

→ Peretoetused

Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés (ONAF)S) Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers Zentralanstalt für Familienbeihilfen für Arbeitnehmer

Rue de Trèves 70 (postiaadress) või 9 (vastuvõtt) B-1000 Bruxelles
Tel: (32-2) 237 23 20
Faks: (32-2) 237 23 09
Tasuta telefoninumber: 0800 944 34
<http://www.onaf.s.fgov.be>

Peretoetuste kassade nimekirja leiate ONAF)S) koduleheküljelt: <http://www.onaf.s.fgov.be/Fr/Info/Agencies/agency-ListNumber.php>

Füüsilisest isikust ettevõtjad

Service public fédéral —
Sécurité sociale (SPF Sécurité sociale) —
Direction générale des indépendants
Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid
(FOD Sociale Zekerheid) —
Directie-generaal voor zelfstandigen

Place Victor Horta 40, boîte 20
B-1060 Bruxelles
Tel: (32-2) 528 64 50
Faks: (32-2) 528 69 77
E-post: zelfindep@minsoc.fed.be

Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (INASTI)
Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen (RSVZ)

Place Jean Jacobs 6
B-1000 Bruxelles
Tel: (32-2) 546 42 11
Faks: (32-2) 511 21 53
E-post: info@rsvz-inasti.fgov.be
<http://www.inasti.be>

Sotsiaalkindlustuskassad

Nimekirja leiate järgmiselt aadressilt:

http://www.inasti.be/fr/tools/links/insurance_companies.htm

→ Mitteesamakselised erihüvitisid

Sissetulekute asendustoetus

(NB: Puudega isikute amet on pädev puudega isikute kõigi toetuste ning parkimiskaartide osas)

Service public fédéral —
Sécurité sociale (SPF — Sécurité sociale) —
Direction générale des personnes handicapées
Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid
(FOD Sociale Zekerheid) —
Directie-generaal Personen met een handicap
FÖD Soziale Sicherheit —
Generaldirektion Personen mit Behinderung

Rue de la Vierge Noire 3c
B-1000 Bruxelles

Kontaktkeskus

Tel: (32-2) 507 87 99

Faks: (32-2) 509 81 85

E-post: HandiN@minsoc.fed.be (NL)

E-post: HandiF@minsoc.fed.be (FR)

Täiendavat teavet leiate: <http://handicap.fgov.be/fr/citoyens/publications/guide/intro.htm>

→ Tagatud sissetulek eakatele

Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP) Landespensionsamt (LPA)

Tour du Midi
B-1060 Bruxelles
Tel: (32-2) 529 30 01 (FR)

(32-2) 529 30 02 (NL)

(32-2) 529 30 03 (DE)

E-post: info@rvponp.fgov.be http://www.rvponp.fgov.be/onprvp2004/FR/Z/Z_e_00/Z_e_01.asp

Euroopa Komisjon

**Liikuvus Euroopas (Euroopa Liidus, Euroopa Majanduspiirkonnas ja Šveitsis)
Sotsiaalkindlustusõigused Belgias – Seisuga 7. aprill 2006**

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus

2009 – 26 lk – 21 x 29,7cm

ISBN 92-79-02397-7

Kuidas ELi trükiseid tellida?

Väljaannete talituse trükiseid saab tellida veebipõhisest raamatupoest EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>) või Teie valitud müügiesindusest.

Meie ülemaailmse müügivõrgu kõikide esinduste nimekirja tellimiseks saatke faks numbril (+352) 2929 42 758.

http://ec.europa.eu/employment_social/social_security_schemes/publications_en.htm

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi **trükiseid** saab alla laadida aadressilt:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/publications/index_en.cfm

Kasutajaks saab registreeruda tasuta aadressil:

http://ec.europa.eu/employment_social/sagapLink/dspSubscribe.do?lang=en

ESmail, on tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi elektrooniline teabeleht.

Tellida saab veebilehelt:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/news/esmail_en.cfm

<http://ec.europa.eu/social>

